

Ірина Гуменюк

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія,
НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
м. Кам'янець-Подільський

Гаврушко Олег

студент гр. ПУ-21мз,
НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
м. Кам'янець-Подільський

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Реформування економічної системи України зумовлює необхідність підвищення ролі фінансового управління як найважливішого елемента загальної системи управління підприємством. У зв'язку з цим постає необхідність перегляду підходів до формування та використання фінансів підприємств.

У фінансовій системі держави головною, визначальною її ланкою є фінанси підприємств, оскільки вони функціонують у сфері суспільного виробництва, в якій створюються матеріальні блага, валовий внутрішній продукт і національний дохід суспільства, а також формується основна частина фінансових ресурсів держави.

Фінанси державних підприємств характеризують систему економічних відносин під час формування, розподілу та використанні фінансових ресурсів на підприємствах із державним капіталом для забезпечення ефективного розвитку їх на всіх стадіях життєвого циклу.

Фінанси державних підприємств мають на меті розширене відтворення основних і оборотних виробничих фондів праці, акумуляцію частини чистого доходу, створюваної у процесі матеріального виробництва, для забезпечення розширеного відтворення виробництва.

Фінанси підприємств безпосередньо пов'язані з рухом грошових коштів. Однак не всі грошові відносини належать до фінансових. Грошові відносини перетворюються на фінансові, коли рух грошових коштів стає дещо самостійним. Таке відбувається в процесі формування, розподілу, використання грошових доходів та фондів згідно з цільовим призначенням у формі фінансових ресурсів [1, с. 24].

Виникають фінансові відносини на підприємствах у процесі їх створення, здійснення ними виробничо-фінансової діяльності, розподілу доходів і накопичень, формування відповідних грошових фондів.

Держава є найбільшим власником активів в Україні, а також професійним та відповідальним власником підприємств. Вона повинна зосередити свої зусилля на зростанні вартості їхніх активів, тож для уряду реформа держпідприємств є одним із пріоритетів.

Сьогодні фінансова система України, як складова державного організму, характеризується наявністю багатьох проблем, які поглиблюють економічну

нестабільність та соціальні конфлікти до яких приєдналася політична нестабільність, гальмування економічних, фінансово-кредитних, правових та суспільних реформ. При цьому слід враховувати військові дії та тіньову економіку яка приховує справжній економічно-фінансовий стан підприємств усіх форм власності.

Приведені проблеми фінансової системи необхідно враховувати при проведенні реформ у окремих ланках та підсистемах, а також при урегульованні фінансово-правових норм за допомогою яких держава формує, розподіляє, перерозподіляє і використовує як централізовані, так і децентралізовані грошові фонди [3, с. 56].

Фінансові ресурси підприємств – це частина фондів підприємств, що утворюються в процесі розподілу та перерозподілу національного багатства, валового внутрішнього продукту та національного доходу, акумулюються за рахунок власних, залучених і залучених коштів, і знаходяться в розпорядженні суб'єктів комерційної діяльності та необхідні на виконання своїх фінансових зобов'язань, видатки на забезпечення розширення відтворювального процесу та видатки на отримання прибутку від провадження виробничо-господарської діяльності.

Фінансові ресурси підприємства повинні виконувати такі функції:

- забезпечення процесу створення бізнесу;
- формування стартового капіталу;
- формування ресурсного потенціалу;
- забезпечення безперервності і відтворюваності торгового процесу;
- виконання фінансових зобов'язань;
- забезпечення фінансової стійкості, платоспроможності, конкурентоспроможності та ефективності господарської діяльності [4, с. 176].

Вибір і впровадження оптимального рішення в управлінні фінансовими ресурсами залежить від його економічної ефективності, тобто результати повинні відповідати понесеним витратам з урахуванням мінімальних ризиків. Якщо управління фінансовими ресурсами розділити на управління підготовкою та управління використанням, то ефективна підготовка полягає в залученні оптимального обсягу фінансових ресурсів для виконання завдання з найменшими витратами. Ефективне використання характеризується виконанням поставлених завдань з мінімальними витратами фінансових ресурсів і мінімальним ризиком. У той же час отриманий додатковий ефект повинен перевищувати понесені додаткові витрати [2, с. 48].

Багатоплановість фінансової діяльності державних підприємств викликає необхідність оцінки результатів управління нею за окремими диференційованими напрямками.

Основними напрямками удосконалення управління фінансовими ресурсами державних підприємств мають бути: оптимальне фінансове планування, ефективний фінансовий аналіз та контроль, запровадження оборотних коштів підприємств державного сектору.

Підтримкою фінансового механізму є законодавчі та нормативні документи, такі як накази, постанови, інструкції та стандарти, прийняті керівним органом. Крім того, фінансові механізми використовують методичні вказівки, типові тарифні ставки, інструкції та інші нормативні документи. Інформаційно-технічне забезпечення функціональності фінансового механізму необхідно враховувати при збільшенні кількості як внутрішньої, так і зовнішньої інформації. Це пояснюється тим, що швидша обробка, менший час доступу та більший обсяг зберігання даних ускладнюють фінансовий механізм. Рекомендується це враховувати при розробці плану інформаційного забезпечення [4, с. 178].

Протягом дії воєнного стану Національний банк України й далі реалізує заходи, спрямовані на підтримання фінансової стійкості держави та регулювання фінансового сектору.

Державні фінанси мають стратегічне значення для регулювання, зокрема, реального сектору економіки та фінансового сектору, забезпечення розвитку регіонів, підтримки підприємницької діяльності, а їх потенціал є основою економічного та соціального розвитку України. Ефективність системи управління державними фінансами має важливе значення для забезпечення стабільності бюджетної системи, а також загальної фінансової безпеки та стійкого економічного зростання.

Список використаних джерел:

1. Абдуллаєва А. Є. Особливості здійснення стратегічного управління фінансовими ресурсами на вітчизняних підприємствах. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2022. № 1. С. 188-191.
2. Дмитришин М. В., Данилишин М. М. Формування системи ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2015. Вип. 11(2). С. 131-138.
3. Гайбура Ю. А. Концептуальні засади формування фінансових ресурсів підприємств за сучасних умов. *Агросвіт*. 2020. № 6. С. 14-21.
4. Герман М. Управління фінансовими ресурсами підприємства та їх вплив на його фінансовий стан. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2022. № 5. Т. 1. С. 175-181.